

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117220190
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3117220190.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovskej v právnej veci navrhovateľky: B.. G.r. M. D., bytom T. XXX, právne zastúpenej JUDr. Katarínou Martinkovou, advokátkou so sídlom v Trenčianskych Tepliciach, Štvrť SNP 143/58, a manžela: C. D., bytom N., D. , právne zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom so sídlom v Dubnici nad Váhom, Centrum II 88, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletej K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. októbra 2019, č.k. 26P/194/2017-121, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom m e n í tak, že otec maloletého dieťaťa je povinný s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletej K. sumou 80 eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred, k rukám matky dieťaťa.

Výrok rozsudku o neupravení styku otca s maloletou K. p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov konania, maloletú K. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení ju zastupovať a spravovať jej majetok. Otcovi dieťaťa uložil povinnosť platiť na výživu maloletej K. sumu 100 eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný poukazovať k rukám matky dieťaťa vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred, s účinnosťou od právoplatnosti výroku rozsudku súdu o rozvode manželstva účastníkov. Styk otca s maloletou K. neupravil. Posledným výrokom súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 23 ods. 1 - 3, § 24 ods. 1 až 4, § 25 ods. 1, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a výsledkami vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že manželstvo manželov je trvale a hlboko rozvrátené a ani do budúcnosti nie je predpoklad zlepšenia ich vzťahov. Uviedol, že manželia od 09/2015 nežijú v spoločnej domácnosti, nevychovávali spolu maloleté dieťa pochádzajúceho z ich manželstva, nehospodária spolu a intimne sa nestýkajú. Za príčinu rozpadu manželstva účastníkov súd považoval nepriaznivý zdravotný stav manžela. Pokiaľ ide o úpravu práv a povinností rodičov k mal. K., súd mal preukázané, že o mal. sa osobne stará matka. Otec k zvereniu mal. do starostlivosti matky nemal výhrady. Preto súd rozhodol o zverení mal. do osobnej starostlivosti matky, ktorá zabezpečuje starostlivosť o mal. od jej narodenia, pričom žiadne nedostatky v starostlivosti matky o mal. neboli zistené. Pri posudzovaní vyživovacej povinnosti súd vychádzal zo skutočnosti, že mal. K. navštevuje od septembra 2017 materskú školu v T. za stravu matka platí 25 eur, školné platí v sume 15 eur, navštevuje neplatený folklórny krúžok a jumping s poplatkom cca 10 eur mesačne. Navštevuje alergologickú ambulanciu, zvýšili sa jej poplatky za lieky na posilnenie imunity. Príjem matky, zamestnanej v ZŠ v T. je 792 eur, s mal. býva u rodičov a prispieva im na bývanie cca 200 eur mesačne a platí internet 25

eur mesačne. Otec poberá invalidný dôchodok vo výške 377,30 eur mesačne, býva u rodičov, ktorým prispieva na stravu a bývanie cca 150 eur mesačne, na lieky vynakladá 20 - 30 eur mesačne, na benzín 20 - 30 eur mesačne. Vzhľadom na zistené pomery účastníkov súd považoval za primerané potrebám mal. dieťaťa a zodpovedajúce príjmu otca výživné vo výške 100 eur mesačne. Ďalej súd uviedol, že matka nežiadala upraviť styk otca s mal. K.. Otec sa domáhal úpravy styku s mal. K. každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. Súd mal z vykonaného dokazovania zistené, že styk otca s mal. sa viac ako rok nerealizuje, mal. svojho otca pri posledných stretnutiach nazývalo ujo, príp. dedo. Z uvedeného je podľa názoru súdu zrejmé, že vzťah otca s mal. je značne narušený. V konaní nebolo zistené, že by matka bránila otcovi v stretávaní sa s mal, práve naopak, práve matka iniciovala stretávanie sa otca s mal., dokonca mu stretávanie umožňovala v domácnosti jej rodičov. Rovnako mu umožnila vyskúšať si byť s mal. od 10.00 hod. do 18.00 hod. (ako to žiadala), čo však otec nevydržal a vnímal to ako schválnosť. Ďalej súd uviedol, že mal z písomných vyjadrení psychiatrov zistené, že otec má vážne zdravotné problémy, pričom navrhli ohľadom schopnosti otca postarať sa o mal. dieťa bez prítomnosti inej osoby vykonať vyšetrenie otca znalcom z odboru psychiatria. Otec sa však odmietol podrobiť nariadenému znaleckému dokazovaniu v konaní. Preto súd styk otca s mal. neupravil, keďže zavinením otca, ktorý sa znaleckému dokazovaniu nepodrobil, nemal preukázané, že otec, vzhľadom na svoj zdravotný stav, sa dokáže o mal. postarať, príp. či nie je pre mal. nebezpečný. Súd zastával názor, že súdna úprava styku otca s mal. nie je potrebná, keďže otec sa s mal. stretával aj bez rozhodnutia súdu, matka mu stretávanie sa umožňovala a otec sa s mal. nestretáva iba z vlastného rozhodnutia. Súd považoval návrh otca na úpravu styku s mal. za nedôvodný aj s poukazom na to, že vzhľadom na otcom navrhovanú úpravu styku by matka nemohla stráviť s dcérou žiadny ucelený víkend. Súd ďalej uviedol, že otec navrhol, aby sa mal. zúčastnila konzultácií na RPPS za účelom zistenia, či je manipulovaná s tým, že ak psychológ zistí, že mal. sa z vlastného presvedčenia nechce s ním stretávať, potom bude rešpektovať jej názor a ak by bolo mal. dieťa manipulované, tak by sa podrobil znaleckému dokazovaniu. Ďalej otec navrhol, aby kolízny opatrovník realizoval konzultácie s mal. dieťaťom za účelom posúdenia, či dieťa je alebo nie je manipulované ohľadne úpravy styku jedným z rodičov. Tieto dôkazy súd nevykonal s poukazom na to, že posudzovanie týchto skutočností nepatrí do kompetencií kolízneho opatrovníka v zmysle ust. § 20 zák. č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Rovnako posúdenie uvedeného nepatrí ani do kompetencií psychológov RPPS úradu práce, ale patrí do predmetu znaleckého dokazovania, ktoré však otec mal. nenavrhol. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie manžel a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom zmeniť a zaviazat' ho výživným na mal. v sume 80 eur mesačne a zároveň žiadal upraviť styk s mal. každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. Uviedol, že nesúhlasí so stanovením výživného v sume 100 eur mesačne pri poberaní iba čiastočného invalidného dôchodku v sume 367,70 eur mesačne. Pred súdom výslovne uviedol, že sumu 100 eur na výživu mal. dokázal platiť iba za pomoci svojich rodičov, keďže jeho príjem je nízky a nemá možnosť sa zamestnať. Bol toho názoru, že určenie výživného v sume 80 eur mesačne aj vzhľadom na rozdielne príjmy jeho a matky mal. je na mieste. Nesúhlasil s neupravením jeho styku s mal., keď zo strany matky nebol uvedený jediný argument, ktorý by objektívne preukazoval niečo iné; ide iba o jej subjektívne tvrdenia. Mal. K. má oboch rodičov, ktorí ju majú veľmi radi a on nevidí žiaden vecný dôvod, prečo by sa na výchove mal. nemohol podieľať tak ako matka. Namietal tvrdenie súdu, že ním navrhovaná úprava styku by matke znemožňovala s dcérou tráviť celý víkend. Ako rodičia majú rovnaké práva a povinnosti a tvrdenie, že matka musí mať nárok na styk s dcérou celý víkend, neodôvodňuje neupravenie styku druhého rodiča s dieťaťom. Matka mu pritom v poslednom čase umožnila len sporadické stretnutia s dcérou a tieto určovala jednostranne bez ohľadu na neho a mal. Tak tomu bolo aj naposledy, keď mu povedala, že má byť s mal. celý deň, na čo nebol pripravený (strava, pitie) a pritom mal byť s mal. len na dvore rodičovského domu matky. Podľa jeho názoru skutočnosť, že mu mal. začala hovoriť „dedo“, jej komunikácia s ním naučenými slovami svedčia o tom, že matka jej výchovu nevedie tým spôsobom, že mal. má oboch rodičov, nevedie ju k riadnemu vzťahu k oboj rodičom a tým vedome prispieva k odcudzeniu mal. voči nemu. Dodal, že on za účelom preskúmania uvedenej situácie zapríčinennej matkou navrhol doplniť dokazovanie, či už prostredníctvom kolízneho opatrovníka alebo znaleckým dokazovaním, čo bolo súdom zamietnuté.

3. K odvolaniu manžela navrhovateľka (matka mal. dieťaťa) uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie žiada v napadnutých častiach potvrdiť. Uviedla, že nesúhlasí so zmenou výšky výživného navrhovanou otcom dieťaťa na sumu 80 eur. Otec dieťaťa poberá čiastočný invalidný dôchodok a má možnosť sa

zamestnať. Tiež sa vzdal hmotného majetku, ktorý previedol darovacou zmluvou na členov svojej rodiny v čase, keď boli ešte manželmi. Rovnako dom, ktorý spolu postavili ešte pred svadbou, previedol na svojich rodičov. Ďalej uviedla, že nesúhlasí ani s otcom navrhovanou úpravou styku. Otec dieťaťa sa na podnet súdu nedostavil na vyšetrenie súdnym znalcom z odboru psychiatrie, pričom ona má za to, že otcov psychický stav mu nedovoľuje postarať sa o mal. K. v takej miere, ako sa od zdravého človeka očakáva a nedokáže v plnej miere naplniť základné potreby mal. dcéry. Poukázala na správu MUDr. Šedivej zo dňa 04.06.2018, podľa ktorej bola u otca dieťaťa diagnostikovaná organická zmena osobnosti a iné závažné ochorenia, ktoré sú taktiež spôsobené jeho ťažkým úrazom hlavy. Dodala, že namieta akékoľvek dokazovanie, resp. znalecké dokazovanie na preverenie jej údajnej manipulácie mal. K.. Je podľa nej absurdné, aby sa znaleckému dokazovaniu podrobila maloletá, keď sa mu nechce podrobiť otec dieťaťa.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca dieťaťa (manžela navrhovateľky) písomne nevyjadril.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti výživného podľa § 388 CSP zmeniť a výrok rozsudku o neupravení styku otca s mal. je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Odvolaním manžela navrhovateľky (otca dieťaťa) nebol napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o rozvode manželstva účastníkov (výrok prvý) a výrok o zverení maloletej (výrok druhý), preto súd tieto výroky právoplatné a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP).

7. Predmetom preskúmvanej veci v odvolacom konaní sú odvolacie námietky manžela- otca maloletej, vyjadrujúce nesúhlas s nedôvodne vysoko určenou výškou vyživovacej povinnosti na maloletú, ako aj v časti neupravenia styku s maloletou.

8. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o určení vyživovacej povinnosti otca k maloletej aplikoval ustanovenia § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že mal. K. od septembra 2017 navštevuje MŠ v T. za stravu matka platí 25 eur a za školné 15 eur mesačne. Mal. navštevuje platený krúžok jumping (10 eur/mes.) a má náklady s liekmi a kontrolami na alergológii. Matka dosahuje v zamestnaní príjem 792 eur/mes., prispieva rodičom na bývanie cca 200 eur, platí internet. Otec je čiastočným invalidným dôchodcom s dôchodkom vo výške 377,30 eur, prispieva rodičom na bývanie a stravu mesačne cca 150 eur, výdavky na lieky má mesačne do 30 eur, má výdavky na cestovanie k lekárom (benzín).

9. V danom prípade je príjem otca o viac ako polovicu menší ako príjem matky, vo forme čiastočného invalidného dôchodku, pričom otec sa stal čiastočne invalidným po 9 mesiacoch od dopravnej nehody v novembri 2015. Jeho zdravotný stav po psychickej stránke nie je dobrý a nie je zrejmé, či je vôbec schopný popri invalidite pracovať a mať príjem aj zo zamestnania, ako na to poukazuje matka dieťaťa. V konaní nebolo preukázané, že by bol otec majetný a pokiaľ matka tvrdí, že nadobudli s otcom dieťaťa počas manželstva majetok, ktorý otec daroval, je na matke dieťaťa, aby ohľadne toho podnikla nevyhnutné právne kroky.

10. Za súčasnej finančnej a majetkovej situácie rodičov, berúc v úvahu vek maloletej, jej odôvodnené potreby, predovšetkým s poukazom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca odvolací súd nepovažoval určené výživné na maloletú K. v sume 100 eur mesačne za primerané a zodpovedajúce jej odôvodneným potrebám, keď aj doposiaľ otec dobrovoľne výživné v tejto výške platil iba za pomoci svojich rodičov. Na rozdiel od súdu prvej inštancie bol zhodne s otcom dieťaťa odvolací súd toho názoru, že s ohľadom na všetky skutočnosti je primeraným výživným na maloletú suma 80 eur mesačne, ktorú je otec povinný platiť od právoplatnosti rozsudku v časti rozvodu manželstva. Preto v tejto časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil.

11. Pokiaľ ide o výrok rozsudku ohľadne neupravenia styku otca s maloletou K., odvolanie otca voči tejto časti rozsudku odvolací súd nepovažuje za dôvodné.

12. Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s

maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

13. Zákon o rodine uprednostňuje dohodu rodičov o úprave styku s mal. dieťaťom. Predovšetkým od rodičov závisí, aby sa dohodli na tom, akým spôsobom sa budú s dieťaťom stykať. K dohode musí dôjsť ešte pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa manželstvo rozvádza, a v takom prípade sa táto dohoda stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze. Rodičia si totiž sami môžu najlepšie upraviť styk s dieťaťom, a to hocikakým spôsobom, pokiaľ je to v záujme dieťaťa. Súd do takejto dohody nezasahuje, pričom táto dohoda nevyžaduje ani schválenie súdom. Súčasná právna úprava sa odlišuje od predchádzajúcej, podľa ktorej súd v rozhodnutí o rozvoze manželstva, z ktorého pochádzali mal. deti, obvykle neupravoval styk rodičov s mal. deťmi na čas po rozvoze, a ani vo výroku rozsudku neuvádzal, že styk rodiča s dieťaťom ponecháva na dohodu rodičov, i keď tomu tak v skutočnosti bolo.

14. V predmetnej veci matka dieťaťa nežiadala styk otca s maloletou upraviť; otec žiadal upraviť styk s mal. každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod a každú nepárnu nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. V konaní bolo preukázané, že otec sa od leta 2018 s mal. nestretáva. Matka odišla s maloletou od otca v čase, keď mala mal. Alžbeta rok (september 2015), následne bol v novembri 2015 otec účastníkom dopravnej nehody, v dôsledku ktorej je aj invalidným, potom ich otec dva roky nekontaktoval. Bola to predovšetkým matka dieťaťa, ktorá iniciovala stretnutia otca s maloletou a v konaní nebolo preukázané, že by matka otcovi v styku s mal. bránila. Maloletá napriek tomu, že vie, kto je jej otcom, otca oslovuje „ujo“. Vzhľadom k správam obvodného lekára otca dieťaťa a psychiatricky MUDr. Šedivej ohľadne poúrazového organického psychosyndrómu, ktorým otec trpí, ako aj, že sa v minulosti liečil pre posttraumatickú stresovú poruchu, súd na odporúčanie lekárov v konaní nariadil znalecké dokazovanie za účelom zistenia, či sa otec dokáže postarať o mal. Alžbetu bez prítomnosti inej osoby, a či vzhľadom na jeho zdravotný stav nie je nebezpečný pre dieťa. Otec dieťaťa sa však odmietol podrobiť znaleckému dokazovaniu a odmietol aj psychologické konzultácie na RPPS za účelom obnovy vzťahu otca a dcéry.

15. Súd prvej inštancie vzhľadom k danej situácii styk otca s mal. neupravil a konštatoval, že zavinením otca, ktorý sa nepodrobil znaleckému dokazovaniu nemal preukázané, že sa otec vie, vzhľadom na svoj zdravotný stav, riadne postarať o maloletú. Rovnako bol toho názoru, že úprava styku nie je potrebná, keďže otec sa s mal. stretával aj bez rozhodnutia súdu a v súčasnosti sa s ňou nestretáva len na základe vlastného rozhodnutia.

16. Zhodne so súdom prvej inštancie bol aj odvolací súd toho názoru, že za danej situácie nebolo dôvodné upraviť styk otca s mal. dieťaťom a takáto úprava by v tomto štádiu nebola ani v záujme maloletého dieťaťa. V predmetnej veci, vzhľadom na zdravotný stav otca, ide o špecifický prípad a otec si musí byť vedomý toho, že pokiaľ bude mať záujem o úpravu styku v ním navrhovanom rozsahu, teda mimo rozsahu, s ktorým doposiaľ matka súhlasila, (na ktorej sa s otcom dohodli), bude sa musieť podrobiť znaleckému dokazovaniu na zistenie jeho schopnosti postarať sa o maloletú. Vzhľadom k obavám matky, ako aj kolízneho opatrovníka, ktorý chráni záujmy maloletého dieťaťa, bude takéto dokazovanie pre úpravu styku skutočne nevyhnutné. Pokiaľ otec v odvolaní namietal nevykonanie ním navrhovaného dokazovania, toto je bez právnej relevancie k vecne správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie v tejto časti.

17. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti neupravenia styku otca s maloletou ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).